

Чедомир М. Лучић: МИТРОПОЛИТ ПЕТАР ПРВИ ПЕТРОВИЋ, *Историјски институт Црне Горе 1991.*

Петар Петровић Први Његош је својом појавом и својим радом зрачио ону снагу која је уздрмала многе традиције до тада неорганизованих племена и усмјерила та дрмања од културног до војничког на стварању заједнице (СТЕГА) црногорских племена. Уздрмати није значило и избрисати сву дотадашњу праксу и расцјепканост, али јесте отварање једног дугог процеса на конституисању црногорске државе. Улога овог Петровића ту је неизмјерна. К томе, његов рад недвосмислено показује да припада оним, не баш честим људима, који су посве разлучили добро, истину и правду од зла и неправде и који увијек раде добро или за добро. Кад је и помишљао на зло, то је било само онда када је вјеровао да добро може спасити ако не пријети злом. Зар то не показују заредом његове ПОСЛАНИЦЕ.

Његов огромни опус који је у ПОСЛАНИЦАМА и писмима недовољно је изучен како са суштинске тако и формалне стране. То велико литерарно и недовршено дјело као да је најављивало појаву његовог генијалног наслједника Петра II Петровића Његоша у чимим дјелима ће се оличити и велики труд који му остави у на-

слеђе стриц Петар Први. Стога су све нове књиге, па и ова коју приказујемо о Петру I тој особито значајној личности политичког, културног и сваког другог живота Црне Горе, добро дошле и прилог су расветљавању дјела и рада овог великана, као и времена у коме је живио и стварао.

Појава књиге Чедомира М. Лучића „МИТРОПОЛИТ ПЕТАР ПРВИ ПЕТРОВИЋ“ је правремена и пуно ће значити нашој историографији.

Књига је изложена у пет поглавља: I Историјска збивања у Црној Гори у доба Петра Првог са 15 подналова; II Народно поимање заједнице и правни систем са 14 подналова; III Просветитељска дјелатности и књижевно-историјски рад Петра I са седам подналова; IV Личне одлике Петра I два подналова и V Закључак.

Систем књиге показује да је аутор преокупиран укупним радом Петра I Петровића, дакле у питању је цјеловит приступ. Мора се признати да то аутор чини са доста успјеха. Зато књигу свесрдно препоручујемо свима онима који желе да се баве или упознају са личношћу Петра I Његоша.

Аутор дивно показује, посебно преко „Стеге“ на каквим је све

мукама Митрополит био кад је предузимао конститутивне чини за државно-правно стасавање Црне Горе. Ето, због „Стеге“ из два маха у истој години Бушатлија је походио Црну Гору (битке на Мартинићима и Крусима), а правда (његова људска и хришћанска водилја) је хтјела да Бушатлија за навјек остане на Крусима и да на најбољи начин потврди Петро-

ву опредељеност добру, истини и правдољубивости.

За крај за све посленике црногорске историје и културе свесрдно препоручујемо упознавање са овом књигом; оним другим да упознајући се са овим великаном наше културе и историје појме и чувају нашу прошлост и себе оплемене добротинством.

Милосав Чизмовић